

Københavns Kommunes Restaurations- og nattelivsplan

Vision for et bæredygtigt restaurations- og natteliv

Et alsidigt kultur- og fritidsliv - herunder restaurations- og forlystelsesliv - bidrager til, at København flere gange er blevet kåret som verdens bedste by at bo og leve i. København er i en positiv udvikling, og antallet af københavnere, turister og arbejdspladser inden for restaurationsbranchen er stigende. Det er positivt for København, at byen vokser og udvikler sig, men en by og et restaurations- og natteliv i vækst giver også udfordringer i forhold til plads og gener. Det er i sig selv en udfordring, at vi bliver flere på samme sted.

København skal også i fremtiden være en attraktiv by, som udfordrer og ændrer sig. Derfor skal der fortsat være plads til et levende restaurations- og natteliv i udvikling. Men det skal samtidig sikres, at restaurations- og nattelivet er i balance og at generne begrænses. Byens åbne rum, faciliteter og kulturelle tilbud, skal kunne imødekomme presset fra flere københavnere og turister i de kommende år. Med væksten følger et ansvar for, at der samtidig gøres en målrettet indsats for at nedbringe de nattelivsgener, der nogle steder i byen har taget overhånd.

Restaurations- og nattelivet tager afsæt i Københavnerfortællingens indsatsområde om ”Storbykultur”. Det betyder, at restaurations- og nattelivet skal bidrage til København som en eksperimenterende, mangfoldig storby med livskvalitet og ”kant”. ”Kant” handler om at slippe byen fri, så de mange aktører kan sætte deres præg på udviklingen af byen, mens livskvalitet handler om at sikre københavnere et godt og behageligt hverdagsliv. Storbykultur indebærer, at restaurations- og nattelivet – ligesom det øvrige kultur- og fritidsliv – bæres frem af principper om fællesskab, respekt og kvalitet.

”Storbykultur” betyder, at der også er aktivitet og fællesskaber i byen om natten. Med både tilvækst i antallet af københavnere og et stigende antal turister vokser behovet for service på alle tider af døgnet, hvad enten det drejer sig om indkøb, kulturelle oplevelser eller det at gå ud at spise. Det betyder, at der samlet set vil være kundegrundlag for flere alkoholbevillinger og nattiladelser i København – men de skal placeres med øje for byens samlede balance.

En voksende storby skal følges af et voksende fællesskab. Mødet over måltidet er vigtig for byens liv. Restauranter, caféer, food courts og pop up-events skal medvirke til at udvikle det lokale byliv og skabe nye fællesskaber på tværs af kulturelle skel og sociale lag. En stigende mængde street-food-markeder og en vedvarende opblomstring af nye madoplevelseskoncepter er en væsentlig del af Københavns brand og dynamiske byudvikling. Madoplevelser har været i centrum for de senere års spændende udvikling på f.eks. Papirøen og i Kødbyen. Yderligere har restaurationsbranchen skabt et stigende antal arbejdspladser. I Region Hovedstaden alene har restaurationsbranchen oplevet en stigning på 6.000 arbejdspladser inden for de seneste seks år.

Men den positive udvikling har også negative effekter. Gener fra især det sene restaurations- og natteliv opleves i stigende grad af nattelivets naboer, der bor og lever i byen. Mange borgere tilkendegiver, at særligt Indre By har nået et mætningspunkt, og at støjen fra mennesker på gaden om natten er et voksende problem. Det er ikke alle steder i byen, hvor grundlaget for flere alkoholbevillinger og nattilladelser er til stede, og især støj og affald fra ”festen i gaden” opleves som problematisk i nogle områder. Der skal derfor gøres en ekstra indsats for at begrænse generne i de mest belastede områder. I byens øvrige områder skal opblomstringen af nye virksomheder ske på en afbalanceret og varieret måde, så udviklingen giver færrest mulige gener for naboer.

Med denne plan gives en politisk mulighed for udvikling af restaurations- og nattelivet, hvor hensynet til naboerne vægtes højt. Med planen kan Københavns Bevillingsnævn bremse op for tildeling af nye alkoholbevillinger og nattilladelser i de områder, som er belastede, eller i områder, som har en høj koncentration af privat beboelse. Samtidig har kommunen udarbejdet en særskilt handlingsplan med idéer til at begrænse generne fra nattelivet. Til gavn for både naboer, turister og byens øvrige erhvervsliv.

Såvel private aktører som offentlige myndigheder har ansvar for et velfungerende restaurations- og natteliv. Derfor er det afgørende, at der er en vedvarende og naturlig dialog mellem de relevante aktører om eventuelle problemers omfang, fælles løsninger og fælles tilførsel af ressourcer til løsningerne. Kommunen vil opsøge partnerskaber omkring by- og nattelivet og bl.a. sikre, at den nyeste teknologi - fx indenfor støjbekæmpelse – bliver koblet til og afprøvet i Københavns natteliv.

”Storbykultur” indebærer, at restaurations- og nattelivet skal folde sig ud i trygge og inkluderende rammer. Men ”storbykultur” indebærer også, at der vises hensyn og respekt for de københavnere, der generes af nattelivet. Gennem tillidsfuldt samarbejde mellem nattelivets aktører vil restaurations- og nattelivet bidrage positivt til, at København præges af både vækst og livskvalitet, som er kernen i Københavnerfortællingen. Såvel kommunen som de private aktører har et ansvar for at skabe den ønskede udvikling for København.

Visionen for restaurations- og nattelivet skal i praksis udfolde sig i fire indsatsområder:

1. Begrænsning af gener fra nattelivet
2. Et trygt og inkluderende natteliv
3. Udvikling af Københavns bydele
4. Service og partnerskaber omkring by- og nattelivet

Indsatsområder

1. Begrænsning af gener fra nattelivet

Kommunen har kortlagt nattelivet i København. Kortlægningen viser, at der især er høj aktivitet om natten i dele af Indre By, Nørrebro og Vesterbro, og at det er her, der opleves flest gener i form af støj, affald og urin. Det første indsatsområde handler om, hvordan balancen kan ændres i de mest belastede områder.

Generne kommer både fra den uorganiserede ”fest i gaden” og fra områder, som kommunen regulerer gennem påbud og tilladelser, fx udendørsserveringer, arrangementer og nattilladelser. Kommunens kortlægning viser, at det i særlig grad er den uregulerede ”fest i gaden”, der er årsag til generne.

Kommunen har ikke myndighed til at regulere festen i gaden, men vil arbejde målrettet på at mindske generne og lede festen hen, hvor den ikke generer. Det kan ske gennem initiativer i forhold til drift, indretning af byrum og samarbejde med politiet og andre aktører.

Festen i gaden er mest udpræget, hvor der også er en høj koncentration af restaurationer med nattilladelse. Om sommeren er der dog også høj natteaktivitet i flere af kommunens grønne og rekreative områder, hvor særligt havneløbet langs Islands Brygge er udsat for gener. Det er væsentligt, at der tages højde for de forskellige områders karakteristika i arbejdet med at mindske generne fra festen i gaden.

De enkelte restaurationer kan ikke stilles til ansvar for festen i gaden, men da der er en tydelig sammenhæng mellem en høj koncentration af natåbne restaurationer og øget ”fest i gaden”, er restaurationsvirksomhederne væsentlige samarbejdspartnere i forhold til at begrænse generne fra festen i gaden. Bevillingsnævnet kan i sin praksis for nattilladelser lægge øget vægt på, at krav om samarbejde og ansvar for at nedbringe gener strammes op, og bliver et vilkår for at drive restaurationsforretning i København.

Kommunen præsenterer i en handleplan en række initiativer, der kan nedbringe generne fra nattelivet de konkrete steder, hvor belastningen er størst. Der er også en række mere overordnede initiativer, som kan være med til fremover at skabe et natteliv i København med færre gener for de om-

kringboende. Fordi byen vokser er det nødvendigt at finde nye steder til nattelivet, hvis belastningen ikke skal øges i de områder, hvor der allerede er et højt niveau af gener fra nattelivet.

Analysen af nattelivet i København viser, at forudsigelighed spiller en væsentlig rolle i forhold til oplevelsen af gener. Der er fx få klager over støjgener i historiske festområder som Nyhavn, mens kommunen modtager væsentligt flere klager over støjgener i områder, hvor nattelivet først er ved at etablere sig. Der kan derfor tænkes i at finde nye områder med begrænset beboelse, hvor der kan gives plads til nattelivsaktiviteter enten permanent eller midlertidigt som led i byudviklingen.

Støj og affald fra "festen i gaden"

Festen i gaden er i høj grad uorganiseret og sker spontant. Rammebetingelserne har ændret sig, og en mindre restriktiv lukkelov samt rygeloven har blandt andre faktorer medvirket til, at der i dag er langt mere fest i gaden end tidligere.

Københavns Kommune har ikke beføjelser til at skride ind overfor højlydt adfærd på åben gade, som kan være til gene for de omkringboende. Det er vanskeligt at pege på effektive sanktionsmuligheder ud over rammerne af gældende lovgivning om adfærd i det offentlige rum, og overtrædelse af ordensbestemmelserne håndhæves udelukkende af politiet. I handleplanen er dog samlet en række initiativer, som kommunen kan arbejde med for at afhjælpe generne. Københavns Kommune har fx mulighed for at udvide dialogen og samarbejdet med politiet, de relevante detailforretninger, forældre-netværk, natteravne og andre aktører, som på forskellig vis indgår i "festen i gaden".

Kommunen kan også arbejde på at lede festen i gaden hen, hvor den generer færrest muligt, gennem ændringer i byens rum. Kommunen kan undersøge mulighederne for fx alkoholfri zoner og udpege områder, hvor der kan etableres nye, velfungerende festområder. Formålene med nye festområder er at tage højde for befolkningstilvæksten i byen og at aflaste de mest belastede områder. De nye områder bør etableres, hvor der ikke er nærtliggende boliger, så støjgenerne ikke blot flyttes til et nyt område. Samtidig kan kommunen føre en stram praksis for natbevillinger til restaurationer i de områder som er belastede, og dermed bremse op for, at flere natrestaurationer etablerer sig, hvor der allerede er en høj aktivitet om natten.

Festen i gaden efterlader spor i form af glasskår, cigaretskodder og fastfoodemballage. Kommunen er i gang med at udvikle en systematisk metode til registrering af affald fra nattelivet, så udviklin-

gen kan følges og bruges som grundlag for indsatser og dialog med erhvervslivet i de mest belastede områder. Smartere teknologiske løsninger med brug af bl.a. GPS, sensorer og video skal sikre en målrettet og optimal drift i forhold til fx ruteplaner for fejmaskiner, spulevogne og pustere, så indsatsen løbende tilpasses byens reelle behov. Disse værktøjer kan bruges både til at følge udviklingen i nattelivet og til at begrænse affaldsgener og porttisseri fra nattens fest i forhold til de mest belastede områder.

Støj og affald fra restaurationer og arrangementer

Københavns Kommunes restaurationsforskrift stiller klare krav til indretning og drift af virksomheder. Forskrift for udendørs musikarrangementer stiller krav til arrangører, der ønsker at afholde et arrangement med forstærket musik. Københavns Kommune udfører løbende kontrolbesøg i forhold til støj-, affalds- og lugtgener fra virksomhederne, og der er mulighed for at udvide denne indsats.

I dag håndhæver kommunen primært reglerne ved opstart af nye virksomheder og ved klagebaserede tilsyn. Kommunen kan derudover gennemføre en målrettet og forebyggende kontrolindsats hos restauranterne de kommende år.

Kommunen har erfaring med at dialog og samarbejde med restauratørerne er effektivt i forhold til at håndhæve vilkår i tilladelser og påbud. Da generne i nattelivet overvejende stammer fra festen i gaden, er det kommunens vurdering at øget samspil med restauranterne kan medvirke til at nedbringe disse gener. Da generne i mindre grad stammer fra de enkelte restauranter, kan en mere restriktiv håndhævelse over for restauranterne have en begrænset effekt i forhold til at nedbringe generne fra nattelivet generelt.

Ved klager sker den hurtigste og mest målrettede indsats på selve stedet og tidspunktet for klagen. Kommunens Nattelivsvagt fører tilsyn på baggrund af klager over især støj fra natåbne restauranter. Der er derfor muligheder i at udvide den eksisterende nattelivsvagt, så borgerne også på hverdage kan komme i kontakt med kommunen, når de oplever støj fra natåbne restauranter eller arrangementer. Samtidig kan man udvide med forebyggende tilsyn i de aktive timer om natten.

Det primære formål med nattelivsvagten er:

- Lave observationer og målinger, når problemet er der.
- Indgå i dialog og løse problemer på stedet, hvor det er muligt.
- Forebygge ved tilstedeværelse i nattelivet.
- Tilsyn med restauranterne i drift i forbindelse med bevillingssager.

Festivaler og arrangementer

Arrangementer i byens åbne rum bidrager til at give byen ”kant”, og musik og liv i gaden understøtter tankerne i ”Storbykultur”. Arrangementer kan dog også medføre gener for de omkringboende. Derfor vil Københavns Kommune med Forskrift for Udendørs Musikarrangementer bidrage til en bedre og mere tydelig regulering af arrangementerne, der vil bidrage til at skabe balance i byen.

Kommunen har erfaring med at forudsigelighed omkring arrangementerne er vigtig for borgerne og reducerer oplevelsen af gener. Forskriften skal medvirke til forudsigelighed omkring, hvad naboerne kan forvente af musikarrangementer på specifikke pladser i forhold til antal, varighed, sluttidspunkt og støjniveau. Rammerne er fastlagt ud fra en miljøfaglig vurdering af de enkelte lokaliteter, hvor der bl.a. er lagt vægt på pladsens størrelse og indretning samt baggrundsstøj.

Spredning af festivaler og arrangementer kan desuden medvirke til at mindske belastningen på de mest anvendte pladser, og forskriftens begrænsning af antallet af arrangementer på en række pladser understøtter denne spredning. Spredningen kan også medvirke til at udvikle nye byområder i København.

Nattilladelser til restauranter

Bevillingsnævnet har ændret praksis to gange efter vedtagelsen af den første restaurationsplan i 2013. Den gældende praksis betyder, at der bremses op for tildeling af nye sene nattilladelser på visse gaderækker i Indre by og på Nørrebro. Hensigten har været at begrænse generne i de mest belastede og tæt befolkede områder.

Den restriktive praksis i disse områder skal opretholdes og kan om nødvendigt udvides til større områder, indtil generne har et omfang, som kan begrunde, at Bevillingsnævnet igen kan tildele nye nattilladelser.

Københavns Kommune ønsker, at Bevillingsnævnet fører en fast praksis gældende for hele byen:

1. Bevillingsnævnet kan i afgørelser lægge vægt på, at restauratøren har iværksat positive og betryggende initiativer. Positive og betryggende initiativer kan være:
  - Etablering af rygerum, frivillig brug af dørmænd, øget renholdelsesindsats omkring restaurationen, naboinddragelse, dokumentation for begrænsede gener, ekstra lyd-isolering, skærpet fokus på kontrol i døråbningen, uddannelse af personale mv.
2. Foretages ingen positive og betryggende initiativer, skal nattilladelser begrænses, såfremt det kan dokumenteres at:
  - beboelsestætheden tilsiger at udvise tilbageholdenhed, og
  - der i forvejen er et højt niveau af gener i området, eller
  - risikoen for, at området udvikler et højt niveau af gener, er stor.

Bevillingsnævnet skal altid foretage en individuel behandling og konkret afvejning af omstændighederne i hver enkelt sag indenfor rammerne af bl.a. restaurationsloven. Hertil bemærkes, at der for fornyelser af eksisterende nattilladelser gælder anderledes skærpede krav for eventuelt at meddele et afslag end ved ansøgninger om nye eller udvidede nattilladelser. Dette skyldes, at ansøger har indrettet sin virksomhed på at have en nattilladelse til et bestemt tidspunkt.

Et veldrevet restaurationsmiljø

Københavns Kommune ønsker, at restaurationsmiljøet skal være veldrevet og understøtte en bæredygtig byudvikling. Bevillingsnævnet behandler for ofte sager, hvor underskudsgivende restaurationsvirksomheder må gives betingende bevillinger for en kortere periode. Restaurationsvirksomheder der mistrives, kan også have vanskeligere ved at samarbejde om at begrænse gener.

- Ansøgere, der ikke lever op til restaurationslovgivningens regler om gæld, strafbare forhold og øvrige personlige krav, opnår ikke bevilling.
- Bevillingsnævnet ser med alvor på ansøgere, som udviser manglende forretningsmæssige kvalifikationer, og vil give afslag eller indføje skærpede vilkår i bevillinger, såfremt det vurderes, at virksomheden ikke kan drives på betryggende måde.
- I samarbejde med restauratørerne kan konkrete konkurrenceforvridende forhold undersøges, fx hvor udendørsserveringstilladelserne er forskellige i områder, der grænser op til hinanden, som fører til lavere priser og mere fuldskab og larm.

2. Et trygt og inkluderende natteliv

Det andet indsatsområde handler om, at nattelivet skal være trygt og inkluderende. Københavns Kommune ønsker et natteliv, der hviler på principper om fællesskab, respekt og kvalitet. I en storby med ”kant” skal alle mennesker føle sig velkommen.

Arbejdet med at få diskrimination ud af nattelivet kan styrkes ved, at kommunen og restauratørerne går sammen om indsatsen. I samarbejde med bl.a. HORESTA og DRC vil kommunen udvikle et respektfuldt natteliv med plads til alle.

Principperne om ansvarlig udskænkning til unge skal udbredes og anerkendes, så antallet af ulykker og episoder med overdreven fuldskab i nattelivet kan nedbringes. Det er afgørende, at både restauratører og detailforretninger tager et medansvar for, at unge mennesker ikke tilskyndes til at komme i situationer, som kan medføre fare og overdreven fuldskab.

Diskrimination

Københavns Kommune tager kraftigt afstand fra diskrimination – også i nattelivet.

Bevillingsnævnet skal se med stor alvor på og aktivt handle i tilfælde, hvor restaurationer diskriminerer på grund af køn, alder, hudfarve, tro, religion, politisk anskuelse, social status, seksuel orientering, kønsidentitet, handicap, nationalitet eller etnisk oprindelse.

I bevillingssager ser Bevillingsnævnet positivt på restauratører, som bidrager til bekæmpelse af diskrimination i nattelivet, fx ved at underskrive det fælles charter for et trygt natteliv som Københavns Kommune har udarbejdet.

Indsatsen for bekæmpelse og forebyggelse af diskrimination i nattelivet er udmøntet i en fælles indsats imellem Københavns Kommune, DRC og Horesta. I samarbejdet er udviklet et fælles charter for et fair natteliv uden diskrimination, som alle restauratører, barer og diskoteker opfordres til at underskrive. Indsatsen skal løbende udvikles og evalueres i det dialogforum, der samler restauratørerne og kommunen om diskrimination.

De restaurationer, der underskriver charteret, tilbydes et undervisningsforløb, der skal hjælpe restauranterne med at forbygge situationer, hvor borgeren oplever at blive diskrimineret.

Gennem Stemplet App'en er det muligt at tilkendegive, hvis man ønsker at indgå i en dialog med den restauration/bar, hvor man har oplevet at blive diskrimineret. App'en vil dermed indgå som et værktøj i en løbende og åben dialog imellem restauratørerne og de personer, som oplever en diskriminerende behandling.

Københavns Kommune vil fortsat registrere og årligt afrapportere til Kultur- og Fritidsudvalget om diskrimination.

Ansvarlig udskænkning

Københavns Kommune vil arbejde for et trygt natteliv, så københavnernes møder en ansvarlig salg- og udskækningspraksis blandt byens detailhandlende og beværtninger med en alkoholbevilling.

Målsætningen er at skabe et trygt natteliv med fornuftige rammer for de unges færden og derved opnå en reduktion i antallet af voldssager og overdreven fuldskab, i brugen af stoffer i nattelivet og i antallet af ulykker og skader, samt at der ikke serveres for mindreårige.

Københavns Kommune og nattelivets aktører vil arbejde for:

- "Ansvarlig udskænkning" skal sikre, at alkoholbevillinger og lejlighedsstilladelser administreres med et alkoholforebyggende sigte, og sådan at både ønsket om et godt erhvervsmiljø og forventninger om et trygt natteliv i lokalområdet tilgodeses. Det vil sige, at udskænkning af alkohol foregår på ansvarlig vis og i tråd med det øvrige forebyggende arbejde på alkohol- og stofområdet, der pågår i kommunerne.
- Bevillingsnævnet skal se med stor alvor på tilfælde af udskænkning af alkohol til mindreårige eller personer der er til fare for sig selv eller andre.
- Københavns Kommune vil arbejde for et lokalt ejerskab til rusmiddeldagsordenen på ungdomsuddannelserne.

Kriminaliteten ud af nattelivet

Kriminalitet er udtryk for det modsatte af fællesskab og respekt. Derfor skal kriminaliteten ud af nattelivet. Københavns Politi er den udøvende myndighed i kriminalitetsbekæmpelse. Københavns Kommune ønsker i videst muligt omfang at støtte politiet og styrke den forebyggende indsats:

- Københavns Kommune vil samarbejde med Københavns Politi om at fortsætte trygnattellivsindsatsen med fast patruljering om natten i weekenderne i årene fremover i det omfang Københavns Politi har ressourcer til det.
- Kommunen ser med meget stor alvor på kriminelle bander, der skaber utryghed blandt de øvrige gæster, og i betydelig grad forringer virksomhedernes betingelser for at drive forretning. Kriminelle bander som forsøger at afpresse restaurationer ”beskyttelsespenge” er helt uacceptabelt og kommunen opfordrer til øjeblikkelig politianmeldelse i sådanne sager.

Bevillingsnævnet arbejder tæt sammen med Københavns Politi ved vurderingen af, om omfanget og typen af politiforretninger i de ansøgende restaurationer er af et sådant omfang, at der ikke vil kunne ske en fornyelse, eller at en bevilling skal inddrages.

3. Udvikling af Københavns bydele

Restaurations- og nattelivet kan på en gang være med til at udvikle nye bydele og aflaste de områder, der i forvejen er mættede. Med dette indsatsområde vil kommunen både aflaste nattelivet i de belastede områder og udvikle byens nye områder ved at flytte aktiviteter ud af centrum uden at flytte generne med. Det kan ske ved at placere aktiviteterne, hvor der ikke er tæt beboelse, så aktiviteterne medvirker til at løfte områder, uden at naboer generes af det.

Aktører og ressourcer inden for restaurations- og nattelivet kan bringes aktivt i spil, når det handler om at skabe lokalt byliv og etablere nye fællesskaber på tværs af kulturelle skel og sociale lag. Madoplevelser og mødet over måltidet er en væsentlig del af Københavns byliv, og arbejdet med mad og lokalt byliv kan tænkes sammen med kommunens restaurations- og nattelivspolitik, så flere kulturelle tilbud spredes ud til de nye bydele.

Områder med potentiale for flere bevillinger og nattilladelser

Det voksende antal københavnere og turister skal have et omfattende og alsidigt restaurations- og natteliv, der er en metropol værdig. Populært sagt skal det være lige så attraktivt at gå ud i f.eks. Kødbyen, Carlsberg og andre nye bydele som at gå ud i Middelalderbyen.

Det er kommunens opfattelse, at et alsidigt og varieret café- og restaurationsliv vil understøtte den positive udvikling af nye bydele. Det er erfaringen, at et udbud af restaurationer fra starten kan være

med til at skabe liv i de nye byområder. Ved at tænke restaurations- og nattelivet ind i byudviklingsplanerne fra starten, vil man kunne minimere risikoen for gener og skabe et attraktivt og balanceret byrum.

Ved den fremtidige lokalisering af restaurationer i København ser kommunen derfor gerne, at der kommer mere liv i de nye københavnske bydele. Dette ligger i forlængelse af kommuneplanens ønske om vækst, beskæftigelse og plads til de 100.000 nye københavnere, der i vidt omfang skal bo i de nye bydele, og det kan bidrage til at mindske belastningen i de mest aktive kvarterer i dag.

Det er som udgangspunkt muligt at få alkoholbevilling til alle former for restaurationer og nattiladelse i hele kommunen, medmindre der er miljømæssige, politimæssige eller andre hensyn, der konkret taler imod. Det er en forudsætning, at placeringen er i overensstemmelse med kommuneplanens udlægning af områder i byen til forskellige formål. Ønsker restaurationen også at holde åbent om natten, skal der tages hensyn til naboerne jf. den gældende bevillingspraksis.

De nye bydele, som har stort potentiale for flere alkoholbevillinger og nattilladelser, er følgende områder:

- Ørestad
- Valby
- Nordhavn
- Sydhavn
- Carlsberg

Tilladelser beror fortsat på en konkret vurdering af restaurationens beliggenhed inden for bydelene.

Kommunen vil konkret arbejde med at finde flere områder ligesom Kødbyen, hvor der vil være mulighed for udvikling af mere natteliv med få eller ingen gener for naboerne.

I Nyhavn og Metropolzonen har Borgerrepræsentationen givet generel tilladelse til udendørsservering til kl. 02.00.

Nyhavn er: Nyhavn (på restaurationssiden, dvs. ulige husnumre), Store Strandstræde 1-4, Lille Strandstræde 1-4, Toldbodgade 1-4 samt Det kongelige Teater i Kvæsthusgade.

Metropolzonen er: Vesterbrogade 1A-4A bortset fra Tivoli, Axeltorv, Studiestræde 50-54 (lige numre) og 55-69 (ulige numre), H.C. Andersens Boulevard 8-16 (lige numre) og 13-17 (ulige numre) samt Rådhuspladsen og Jernbanegade.

Det betyder, at det er tilladt at have udendørsservering til kl. 02.00, hvis restaurationen i forvejen har tilladelse til at holde åbent til kl. 02.00 og tilladelse til udendørsservering.

Der er endvidere mulighed for at få tilladelse til udendørsservering til kl. 05.00 i havneområder og tidligere industriområder, fx i Kødbyen og på Carlsberg efter en konkret vurdering.

Lokalt byliv og fællesskab

Et stigende antal streetfood-markeder og opblomstring af nye koncepter for mad er en væsentlig del af Københavns brand.

Torvehallerne ved Israels Plads og Copenhagen Street Food på Papirøen har skabt øget forståelse af værdien ved samspillet mellem måltidet og det offentlige rum, ligesom den positive udvikling i Kødbyen i høj grad hænger sammen med udbuddet af madoplevelser.

Tankerne bag disse koncepter har kommunen bl.a. bragt videre i projektet Copenhagen Food Court, der som noget nyt søger at medvirke til at øge den sociale integration og beskæftigelse omkring Nørrebro Station. I det fortsatte arbejde med at bringe borgere sammen i nye lokale fællesskaber om bl.a. mad, kan restaurations- og nattelivets aktører byde ind med idéer, perspektiver og inspiration til potentielle restaurationsområder i nye kvarterer.

Restaurationers koncepter

Det har betydning for genernes type og omfang, om en restauration f.eks. er drevet som et spisested eller et diskotek. Kommunens kortlægning af nattelivet viser, at områder med en høj koncentration af restaurationer med nattilladelse og ens koncepter øger risikoen for gener i omgivelserne.

- Bevillingsnævnet skal så vidt muligt tage hensyn til et afbalanceret og varieret bybillede med respekt for de lokale særpræg.

- Er der tale om en ansøgning om drift i et lokale, som hidtil har været brugt til restauration, kan man som udgangspunkt få alkoholbevilling til en restauration med et tilsvarende eller mindre intensivt koncept, medmindre konkrete forhold taler imod.
- Er der tale om ændring af koncept eller om drift i et lokale, som hidtil har været brugt til andre formål f.eks. butik, vil ansøgningen blive betragtet som en nyetablering.
- Ved nyetableringer foretages en indgående vurdering af, om der kan gives alkoholbevilling (og evt. nattilladelse) til den pågældende adresse og pågældende koncept i henhold til restaurationsloven og den gældende bevillingspraksis.
- Udendørsservering bidrager positivt til byens liv og stemning. De gældende vilkår for udendørsservering skal dog håndhæves – særlig opmærksomhed skal rettes mod de mindre byrum, hvor støjen fra udendørsservering forstærkes.
- Københavns Kommune ser med alvor på overtrædelser af vilkårene for udendørsservering.
- Inventarets design og udseende skal tilpasses områdets æstetik og kultur.

4. Service og partnerskaber omkring by- og nattelivet

Det fjerde og sidste indsatsområde handler om service og partnerskaber. Københavns Kommunes erhvervs politik sætter bl.a. fokus på de kreative erhverv, kulturturismen og oplevelsesøkonomien i øvrigt. Kommunen skal fortsat levere en god service, så de kreative erhverv kan blomstre. Samtidig vil kommunen forsøge at indgå partnerskaber med andre offentlige og private aktører, der medvirker til aktiviteter i by- og nattelivet. Indsatsområdet kan skabe bedre rammer om restaurations- og nattelivet og samtidig udvide dialogen om bl.a. gener.

Service og digitalisering

Virksomheder i København - herunder restaurationsvirksomhederne - skal opleve Københavns Kommune som en medspiller og serviceleverandør. Restaurationsvirksomheder, som bidrager til vækst og flere arbejdspladser, skal også have de bedste betingelser for at udvikle sig i fremtiden.

Københavns Kommune vil arbejde for at restaurationsvirksomheder mødes med en høj grad af service, en nem adgang til kommunen og en forudsigelig sagsgang, hvor der er en åben og direkte dialog med den enkelte restauratør.

Restauratører skal have en hurtig og kvalificeret support, og det skal være en tydelig angivelse af, hvilke myndigheder man som restauratør og arrangør kan indhente vejledning hos, hvad enten det

gælder nyetablering, fornyelse eller enkeltstående arrangementer i byrummet. Kommunen har blandt andet bidraget til dette ved at digitalisere ansøgningsproceduren og udarbejdet en særskilt vejledning om betingelserne for opnåelse af alkoholbevilling og nattilladelse.

Kommunen vil støtte arbejdet med at få etableret restaurationer, som opfylder de gældende krav ved at udbrede kendskabet til ”stjernemøder”. På et ”stjernemøde” deltager foruden og restauratøren, Københavns Kommune, Københavns Politi og Hovedstadens Beredskab. Formålet med møderne er bl.a. at servicere og øge overblikket for ansøger og hermed lette ansøgningsprocessen. Formålet er også at ansøgere ikke forgæves køber eller ombygger lokaler med henblik på restaurationsdrift, hvis det alligevel ikke er muligt at få en alkoholbevilling til adressen.

Mere samarbejde mellem offentlige og private aktører omkring by- og nattelivet

Såvel private aktører som kommunen har et ansvar for et velfungerende restaurations- og natteliv.

Derfor er det afgørende, at der er en vedvarende og naturlig dialog mellem de relevante aktører om eventuelle problemers omfang, fælles løsninger og fælles tilførsel af ressourcer til løsningerne.

Kommunen har altid myndighedsansvaret for f.eks. klager over støj og tildeling af alkoholbevillinger, men en metode til at opretholde en vedvarende kontakt mellem offentlig og private aktører kan være at etablere en koordinerende funktion for by- og nattelivet i et partnerskab med private aktører.

I Amsterdam har man gode erfaringer med en form for nattelivskoordinator, der er en privat enhed, som alene beskæftiger sig med at sikre dialog og samarbejde omkring løsninger vedr. by- og nattelivet. De muligheder vil kommunen opsøge.

Teknologi og fysik

Innovation inden for teknologi og fysik gør, at mulighederne for bekæmpelse af f.eks. støjgener hele tiden ændrer sig. Som eksempel på et relevant innovationsprojekt kan nævnes det ambitiøse EU-projekt, MONICA. Projektet er igangsat efter initiativ fra Københavns Kommune og en lang række private aktører som Lydens Hus, Tivoli og musikkens medlemsorganisation Gramex. MONICA projektet, er siden vokset til et EU-projekt med 28 partnere fra seks lande og et samlet budget på 122 millioner kroner.

Årsagen til det internationale perspektiv er, at rigtig mange andre storbyer er optaget af balancen mellem en levende by og hensynet til beboernes daglige liv. Bliver MONICA en succes kan dele af

problematikken således løses med nye teknologier. Partnerskabet går ud på at udvikle nye teknologiske løsninger til bedre styring af lyd i forbindelse med større events i byens rum. De nye teknologiske løsninger vil bl.a. blive afprøvet til Tivolis fredagskoncerter.

Organisering, opfølgning, og revision

Med vedtagelsen af denne plan nedsættes samtidig en styregruppe på tværs af Kultur- og Fritidsforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen på direktørniveau. Styregruppen skal følge op på implementering af initiativerne vedrørende nedbringelse af gener fra nattelivet. Styregruppen kan løbende udvides med repræsentanter fra Politiet og relevante erhvervsinteressenter.

Styregruppen mødes efter behov, men mindst fire gange årligt, og vil blive betjent af en tværkommunal arbejdsgruppe, som leverer ledelsesinformation og beslutningsoplæg til styring af arbejdet med at nedbringe gener fra nattelivet. Hver forvaltning har en tovholder, som begge deltager på styregruppemøderne og som sikrer den daglige koordinering.

Kultur- og Fritidsforvaltningen har ansvaret for den løbende opfølgning og afrapportering på de tiltag i restaurations- og nattelivsplanen, der rækker ud over nedbringelse af gener.

Der afrapporteres samlet på restaurations- og nattelivsplanen én gang årligt.

Restaurations- og nattelivsplanen revideres efter behov dog mindst én gang i hver valgperiode.

Vejledning og betingelser for opnåelse af alkoholbevilling kan revideres af Kultur- og Fritidsforvaltningen i overensstemmelse med løbende lovgivningsmæssige eller administrative ændringer.

For så vidt angår bortfald, fratagelse og straffebestemmelser i relation til alkoholbevillinger henvises til ”Vejledning og betingelser for opnåelse af alkoholbevilling”.